

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelben.

Ára évenként 3 ft. 6. Hirdetési ár: négyhatsós sorát először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajczár 6. ért. minden hirdetés után 30 kr. bérletdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. A nyilatkozatok cikkek sora után 25 kr. előleges befizetése mellett a szerkesztőséghez címzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, nov. 19.

(D) Miután Napoleon trónbeszédjét a napi irodalom mindenféle combinatiókra már eléggé kizsákmányolta, most legnagyobb mérvben az abban indítványozott congressus eszméjének, valamint az európai hatalmak e kérdésbeni magatartásának taglalásával foglalkozik.

Eddigél a congressusra való meghívást elfogadták Olasz-, Spanyol-, Törökország, Portugália, Hollandia, Svájc, Dánia, s némely hírek szerint Oroszország is; sőt jó forrásra hivatkozó lapok állítják, hogy Napoleon már hat hét óta meggyőződve, hogy Austriát a lengyel kérdésbeni habozásából ki nem ragadhatja, s így benne céljaira alkalmas szövetségest nem remélhet, alkudozni kezdett az olasz kormány utján Oroszországgal, s a congressus eszméjét velők előre tisztába hozta. Igen valószínű, hogy a francia császárné spanyolországi útja is ezen kérdéssel összeköttetésben állott.

E részben igaza is van Angliának, mert ama szerződésen nyugszik ma Európa közjoga, s ha annak egyes pontjai a történelem későbbi fejlődése által megváltoztattak is, még igen sok pontja áll, s ha csak egyetlen pontja is állana, az létező és jogilag érvényes mindaddig, míg a helyett a nagy hatalmak újabb általános szerződést nem kötnek.

A jogfolytonosság ugyanazon feltételei vannak ezen hatalmak közti szerződésnél, a mit Erdély és az osztrák házból magyar királyok közt kötött, s leopoldi oklevélnek nevezett szerződés involvál. Ennek is több pontját részint a törvényhozás későbbi tényei, részint a változott idők megváltoztatták; azonban még létező s el nem törölt pontjai annak szerződési minőségét biztosítják jogilag, s azt eltörölni vagy kiegészíteni csak is azon szerződő felek kiegyezkedése nyomán lehet, a kik ama szerződést kötötték.

Ily jogi ereje van a 15-i szerződéseknek a szerződő felek irányában. Napoleon kívánhatja azokat eltörölni tekinteni, mert nagybátyja Prometheusként volt akkor Elba szigetében lelenczölve, midőn a francziák felett diadalmaszkodó nagy hatalmak a bécsi szerződést kötötték; de Anglia Orosz- Poroszország és Austria ama szerződést mindaddig létezőnek kell, hogy tekintsék, míg együttesen többségileg ki nem mondják annak érvénytelenségét.

A congressus eszméje talán a legnagyobb ellenhatást Austriában szülte, habár a kormány annak nem mond határozottan ellene, inkább talán beváró politikát követ mi alatt az angolok s poroszok magatartásáról is tisztába jöhet. Ez alatt Bécsben már is jött ki rüpat, a mely ama congressust veszélyesnek mondja, miután ott nemcsak az olasz, lengyel, oláh, lehet, hogy a magyar s mindenesetre a német kérdés is szóba jön.

Magunk is megtettük már korábban azon észrevételt, hogy nincs egyetlen kérdés is a Dapp völgy kérdésén kívül, a melyik Austriába ne ütközzék, és így egy congressuson a legnagyobb védelmi barcot az osztrák diplomatiának kellene kiállani; azonban nézettünk szerint ezért a congressusba éppen úgy megjelenhet Austria, s ott a zöld asztal mellett éppen úgy visszautasíthatja az ellene intézett követeléseket, mint a hogy a csatatéren visszautasíthatná.

Mindenesetre a congressuson legalább megpróbálhatja, ha egyik vagy másik égető kérdést nem lehet-e a többség, s az osztrák társak nézete alapján elintézni, vagy az elintéztetlen kérdések védelmére a hatalmasságok közt vagy egy szövetségest találni.

Ezzelfogva hinnünk lehet, hogy a con-

gressusba Austria is be megy, mert meg nem jelenése esetére annak elhatározásai bizonyára csak inkább fogják őt terhelni.

A congressus csak jót tehet, a mennyiben vagy békés uton elintézi Európa feszült kérdéseit, vagy pedig siettetti azoknak fegyver általi eldöntését. Európa oda jutott, hogy a legnagyobb válság is, melynek közel követhetné a lehet, hogy a mostani állapotoknak véget vessen, jobb e bizonytalan állapotnál, midőn minden hatalmasság a legóriásabb áldozatokat hozza magas létszámra emelt hadseregének, mely miatt az államadókosságok mindenfelé nőnek s oly óriási létszámot mutatnak, hogy ez adósság összege már is felül mulja az európai éreztézforgalom összegét, sőt vannak országok, melyeket az adósságba merült államok akkora adóterhe nyom, hogy elszigetelt helyzetekben még bank- és hitelpapir forgalmuk sincs akkora, a mekkora adójuk.

Jelenlegi helyzetben Európa soká nem maradhat. Évek óta már a bürzéken oly árullamas mutatkozik, melyből az áladalmok nagy becségre könnyen észlelhető; hányszor volt már 15 év alatt magasabb a bécsi bürzén az éreztézforgalom, mint az 1815-i devalutiók.

Ez állapot megszüntetésére minden kormányknak törekednie kell. A congressus alkalmat nyújt egy kísérletre, ha békés uton nem lehetne-e e nyomasztó állapotnak véget vetni; és ha nem lehet, csak ott állanak a dolgok, a hol mostan.

Igy a congressus csak javíthat a nyomasztó állapotot, s mi éppen azért elejétől fogva hittük s ma is hisszük, hogy az össze fog gyűlni a megkísérti a békés kiegyenlítéseket.

A népnevelés ügyében.

A legszentebb örmötől hevült kebelbel veszem ismét elő tollamat, hogy becses lapját, szives engedelmevel, egy a nevelés ügyét előmozdító nemes és magasztos ténynek közlésére igénybe vegyem; mert a legnagyobb örömemnek tartom mindig, oly mozzanatokról írni, melyek a nevelés ügyének lendület adnak, a milyen például a következő is, melynek közlésére, reményem sziveskedni fog a tisztelt szerkesztő ur becses lapjában egy kis tért adni.

Hosszas várakozás után Isten kegyelméből megérkezett számunkra is azon arany idő, melyben nemcsak a végrehajtói szerep, a vak-engedelmesség jutand a nevelés terén osztály részünkre; hanem megengedtetik nekünk is a szellemi téren szabad mozgathatóság, önálló működés, nyílt tanácskozási szabadság kifejezése szerény véleményeinknek.

Ugyanis, ha jól emlékszem, még szeptember hó 26-án hívatott össze a múlt évi Déván tartott köz szent zsinat által tanítói osztályunknak egy tanítói értekezlet tarthatása végett benyújtott alázatos kérelme következtében kinevezett lelkesekből, polgárokból és tanítókól álló vegyes tanügyi bizottmány új-tordai lelkész tiszteletes Kállai Sándor ur elnökelete alatt O-Tordára, mely a tanítói értekezlet felállításának módja, valamint az iskolákban követendő tanrendszer felől is tanácskozzék.

Ezen bizottmány egy hat tagu bizottmányt nevezett ki kebeléből, hogy egy a népisiskolákhoz alkalmazott czélszerű tanrendszert állítson meg. A kinevezett fiók-bizottmány munkálatával elkészülvén, azt folyó hó 9-kén a tanügyi bizottmánynak be is nyújtotta; ez azt kevés módosítás mellett elfogadván, elhatározta a következő nap az az 10-kén tartandó általános tanítói értekezlet elébe terjeszteni.

Ugyanezen alkalommal tiszteletes Dózsa József ur osztályával próba (examen) is tartott, mely mindnyájunk legnagyobb megelégedésére ütven ki, köztetésünket nemcsak szóval, de jegyzőkönyvileg is kifejeztük.

Beköszönnvén folyó hó 10-ke, melyre az értekezlet tartása kitűzve volt, O-Tordán a fűsikolában a felszólított tanítók és énekevezérek köztön kívül pontosan megjelentünk, valamint a tanügyi bizottmányi tagokul kinevezett lelkes urak sem mulasztották el egyen kívül

becses jelenléttelkkel tanítói osztályunkat meg-tisztelni, nem tagadván meg tőlünk a nevelés ügyben nekünk testvéri segédkezet nyújtani; ezen nemes részvétőkért az Isten sokáig éltesse! hogy tanítói osztályunk s ezzel egyitt nevelésügyünk iránt még többször bizottságat adhassák ezen áldozatkész érdekeltségnek. Tartsa meg az Isten jójani polgár tekintetes Fekete János urat is, ki szinte nem sajnálta a nemes ügyért gazdasági folytatásának hátrányával is részt venni mind bizottmányi, mind általános tanítói gyűléstünkön; sőt egyszer azon nemes áldozatot is megtette, mi egy olyan birtokos urnak nem szokott nagyon kényelmes multság lenni, és egy más meg sem is tenné, hogy egy bizottmányi gyűlésre, lovai a mezőn levén, velem egyitt az apostolok lóvái volt szives átrátnulni. Adja az ég, hogy e szép példa még több követőkre is találjon! melyet bizton hiszek, hogy talál is, ha Isten is úgy akarja.

Mielőtt az általunk igen tisztelt elnöke a tanügyi bizottmánynak az értekezletet megnyitotta volna, tiszteletes Dózsa József ur tanítványainak egy kis probatanitást tartott a történelemből a leghelyesebb és czélravezetőbb elbeszélő modorban, melyen bármelyik tanító is okulhatott, és hiszem hogy okult is.

Csak ezen kis probatanitást alatt is, örömmel mondhatom, hogy minden elfogulatlan keblű ember meggyőződhetett a tanítói értekezlet szükségessége és haszna felől. Ezután ámentünk a kisebb osztály gyermekekhez; itt is tett a tanító Molnár Márton ur próba tanitást a szent történelemből, hasonlóan elbeszélő modorban, és olvasatott a kezdőkkel a falitablákon kielégítő eredménnyel; ha azonban régi kis falitablákat más újabb szerkezetű falitablák helyettesítnek, sokkal nagyobb siker koronázná a tanító fáradszatos szorgalmát, mint azon elkopott tablákoni lélekölő betűnevezés szerinti tanitást, melyet a tanítóknak ezen tablák szerint követni kell.

Végre megnyitottat tanügyi bizottmánynak elnöke tiszteletes Kállai Sándor ur által az értekezlet. Legelőször is szóba hozott az értekezlet rendes megalakulása, s mint minden önálló testületnél szokott, itt is az elnök és jegyző megválasztása tétett vita tárgyává.

Azonban tiszteletes Kállai Sándor ur kijelentvén, hogy a köz szent zsinat által nemcsak a bizottmány, hanem az általános értekezlet elnökségével is felruházott, s ennél fogva nem látja szükségének az elnökválasztást, tanítói testületünk kinyilatkoztatta, hogy mivel a közbizalom ugy is tiszteletes Kállai Sándor urban őszpontosul, megnyugszik a köz szent zsinat által e tárgyan tett intézkedésben, azon reményről áthatva, hogy jöendőre az elnök és jegyző választásának jogát a részletes szent zsinat kegyes leend az értekezlet tagjaira átruházi.

Es ennek teljesedése elébe annál biztosabb reménnyel tekinthetünk, minél erősebb lesz az öntudat, hogy testvérünk pályatársaink ezen jogot már rég élvezik.

Elenyészvén az elnök- és jegyzőválasztás iránti vita, a tisztelt elnök ur felolvasta a tanügyi bizottmány által megállított tanrendszert, melyet tanítói értekezletünk elfogadván, elhatározta a részletes szent zsinat elébe terjeszteni jóváhagyás végett. Közlését a jóváhagyás utánra halasztom.

Ezután indítványba tétett, hogy kéressék meg a részletes szent zsinat a következőkre:

1-ör. „Tegye kötelességévé minden lelkesnek, hogy az egyházi körleveleket a tanítóknak is közölje, hogy az egyházi dolgokkal ők is megismerkedhessenek s így az egyházi törvényekbe beavatassanak; mert ez a tanítókra szintoly fontos, mint az olvasás és írás mestersége.”

Ugyanis, mit gondolna egy iskolából kikerült ifjú, ha családnya lesz, és szükség esetében kérdezősködnék velő tanítójától egy vagy más egyházi dolog felől, azt lenne kénytelen felelni: Biz én erre nem tudok felvilágosítást adni, hanem kérdezze meg barátom a papot. Nemde azt mondaná: Hisz az én volt tanítóm egy cseppel sem tud többet mint én?

2-ör. Miután merült fel eset, hogy a tanügyi-bizottmány, valamint a tanítók összehívását tárgyzó körlevelet némely lelkes nem tekinthet a papi karhoz tartozónak, megtagadta annak egyháziutoni tovább küldését; tétessék tehát a lelkeseknek kötelességük az ilyen körlevelek egyháziutoni tovább küldése is.

3-ör. Eszközöljön a részletes szent zsinat tanítói értekezletei alkalmával az értekezlet tagjainak élelmére költséget.

4-er. A közszent zsinat azon rendeletét, mely kötelességévé teszi minden egyháznak kebeléből egy iskola vizsgáló bizottmányi felállítását azon meghagyással, hogy az a helybeli pap elnökelete alatt mindenhetén legalább egyszer iskola vizsgálatot tartson, s észrevételeit az iskolai jegyző-könyvbe tegye, vétesse az illetővel teljesedésbe.

5-ör. Tanítókat minden iskola-tanító számára az illető egyházzal vétesse meg.

6-ör. Szóba hozott az is, hogy kéressék meg a részletes szent zsinat, hogy minden körlevél mellé választassék még egy polgár és egy tanító az iskoláknak évenként bár kétszeri megvizsgálására, különösen examenek alkalmával szoros kötelességüknek tartassék megjelenni s az eredményt a tanítónál levő jegyző-könyvbe bejegyezni, valamint a tanügyi bizottmánynak is a végeredményről jelentést tenni.

Azonban ez utóbbi pont kivételése ellenében értekezletünk két tagja némely nehézségeket hozván fel, ezuttal kihagyott a többi pontok közül, melyek ellenében egy kis vita után gyűléstünk által egy hangulag elfogadtatván és jegyzőkönyvre vétetvén, tiszteletes Kállai Sándor ur és tiszteletes Muzsnai Pál ur bizottat meg a jegyzőkönyvbe foglalt alázatos kéréseinket a részletes szent zsinat elébe terjeszteni s ott számunkra az iratnak kegyes engedményezését kisközölni.

Hogy kéréseink meghallgattak, biztat a remény; mert nézetem szerint bünt követne el az, ki kétségre merné vonni, hogy egy ily szent testület, melynek hivatása a szent székéből Jézus tudományának, mely nem egyéb, mint az igazság, szeretet és egyetértés, hirdetése, méltányos és igazságos fog lenni tanítói osztályunk iránt; és kárhoznék, ki hinni merné, hogy a szent papi szék Jézus tudománya s a protestantizmus magasztos elveinek ellenében tanítói osztályunktól méltányos és igazságos kéréseit megtagadná s ezáltal a legszentebb ügynek virágzását megakadályozná, lehangelvén a tanítók jelenlegi dicsekre méltó buzgalmat.

Nem! ezt tenni, meg vagyok győződve, nem fogja; sőt ellenkezőleg éppen arra fog törekedni, hogy a tanítói osztályt mentől nagyobb buzgalomra serkentse a nevelés szent ügye iránt kegyes engedményei által, melyek a tanítói állást tisztelttébbe tegyék; és teljes bizalommal hiszem, hogy atyai tekintettel lesz arra is, hogy a minő arányban veszen részt a közteriben (érem az egyházi megadóztatást), éppen oly mértékben részletessék az egyházi jogokban is.

Es utóbbira nézve van okom hinni, hogy az általunk igen tisztelt papi kar a haladás korának intő szavára hallgatva, a kor igényeire képest, nem fogja többé túrni, hogy egy osztály, mely egész életét a nevelés ügyének szentelte s nem tekintve anyagi súly helyzetét, egész családjának jöendőjét a bizonytalanságnak kitenni kész e szentígyért mindentől megfosztva, semmi jog nélkül, elcsüggedt lélekkel legyen kénytelen a nevelés nagy és dicsős mezején élni le különben is terhes napjait a nélkül, hogy tudná mi ő és micsoda osztályhoz tartozik; hanem tanítói osztályunk ez iránti kérelme nélkül is meggyőződök, hogy a tanítói osztályt magához fölemelni és annak tagjai mint az emberiség javára működő munkatársai jogaiban mint terheiben atyailag részt venni.

Ez az én meggyőződésem. Ily édes reménnyel tekintek én a jövőre, melyben az teljesülni is fog Istenben vetett bizodalomnál fogva.

Vajha reményem teljesedését mentől hamarabb lehetnék szerencsés becses lapjában közölni tanítói osztályunk öröme! Addig is Isten önnel igen tisztelt szerkesztő ur!

közi: Székely Dániel,
tanító.

A gyula-fehérvári kath. mesterlegény-egyletről.

III.

Az egylet anyagi és szellemi oecomiájára a következőkben lesz láthatóvá.

Van az egyletnek tks Schocket Károly orvos úrtól havi 10 frtért kibérlett négy szobából álló lakhelye. Ennek kibutorozása

jobbára jótétemények által létesült; 4 asztal, 28 szék s egy kütű, reformatus egyleti tag Bodó Pál által kölcsönzött könyvtárból áll az. Van 8 szép, jobbára a magyar történelemből vett ismeretes csaták mutató képe, melyeknek csinos beramázását és üvegzését Dergán József ur ingyen volt szíves eszközölni. Püspök ur őmlga, mlgs Hubacsek Ádám kanonok uról s tks Várady Károlynő minden ily ügynél jelenlévő szívességéből az egylet szintén bir képeket.

A könyvtárban főképp a szabó, asztalos és cipész mesterségekre vonatkozó igen hasznos és más, ifjúságot képző könyvek vannak, melyeknek számát püspök őmlga Bunyitai „ifjúsági“ olvasmányainak több példányával, Apolecán Miklós ur, az elnök s mások tetemesen szaporították. Vannak továbbá rajzminták, térképek, 3 osztályba 6 domino s egy schach-játék, nagyobb részben püspök őmlgának kegyes adományai. Az egyletnek következő lapjai járnak: 1) „Katholikus néplap“, 2) „Katholischer Christ“, 3) „Sontagsblatt“, 4) „Kolozsvári Közlöny“, 5) „Korunk“, 6) „Wanderer.“ Megemlítem még e folyóiratokat: Gemersfalle, Payne's Panorama des Wissens und Gewerbe. Fortschritt für Schumacher, Lederer und Görber.

Egyleti tag van jelenleg beírva 49, ezek közül elvándorolt 10, maradtak tehát 39-en. Minden legény fizet beléptekor 35 krt, havonként pedig 10 krt o. é. Az ebből és a jöteveiktől begyűlt összeg fedezte s van hivatalos fedezni a kiadásokat.

Az egyleti szabályok szerint az egylet eljárássága igazgatóság- és védnökségből áll. Az igazgatóság tagjai: a) az elnök (Kolos), ki a vallás- s világtörténelemből ad előadásokat s az irásokat veszi fel; b) alelnök nagytisztelt Imets Fülöp Jákó tanár ur, ki Magyarországon s Erdély történelmeiből ad elő; c) főtanító, milyen tks Török Gyula tanár ur, ki a számtan- és földrajzot tanít; d) titkár tks Paál Gyula tanár ur; e) pénztárnok az, ki elnök; f) dékán, Bodó Pál asztalos; g) könyvtárnok, Apolczán Antal lakatos legények, kiknek eddigi példás, buzgó és szorgalmas működése elnökök kiemeltetik; k) rendezők a tagok közül a legények által négyen lönek megválasztva. Az éneket Decsow Sebestyén, székes egyházi énekesz ur szíves tanítai.

A védnökség a mesterlegényegylet külső javát és biztonságát képviseli s áll: a) a nem városi tanács tagjaiból, oly polgárokból, kik az egylet érdekét előmozdítják; b) oly jötevőkből, kik egy megkötésért évi adomány által a társulat költségeit nagylelkűen fedezni segítik. Ilyenek eddig és pedig fővédnök Haynald Lajos püspökünk őmlga 26; védnökök: Ráduly János prépost ur 2, Andrassy István és Barts Ferenc kanonok urak 2-2, Ferenczy József és Reinsch Lajos kanonok urak 5-5, Veszely Károly és Domsa Péter urak 3-3, Mihelyesi Zsigmond, Fogarasy Antal urak

5-5, Gábor János, Hegyessy József, Lében Pál, Szentmiklósy Jenő urak 2-2 firtal o. é.

Ily módon a k. fehérvári mesterlegényegylet mind szellemi, mind anyagi körülményeit illetőleg szervezve lön s meghatározható alakot nyert; mely egyébiránt az eddig tanúsított igyekezetet és haladást tekintve is megérdemli és igényli azt, hogy éljen és gyarapodjék. Ennyit az elnöki előadás nyomán.

(Vége következik.)

A virágos kert Konstantinápolyban.

„Jardin des Fleurs!“ Ez a nappali, éjjeli jelszava az ottomán főváros, kivált pedig Pera elite lakosságának. Am családok, kik e nevezet alatt valami nagyon is virágos kertet gyanítanak. Pera azon táján, a Galata szerai fölött, a Takszim felé vonuló közön, melyet J. v. Hammer 1822. évbéli író, még mint gyűlevész ronda telepet állt, most a pesti utcákkal mérkőző, gyönyörű palatásorokból alakult utca van, mely két színház, u. m. Naum operája, és az örmények „Theatre oriental“-ja is ékít; ezentúl, párszáz lépéssel, a „Hotel de Byzance“ szerény kapuja nyílik, mely esténként csillagos gázlángokkal világítva, bemennél szolgál a társadalmi virágos kertjébe, a stambuli világ hűségvásárába. Emitt ház udvara nem rég lovarkör volt, mely itteni divat szerint, minélőbb leégvén, egy francia szerencsés ötletére fákkal beültetett, kacskaringós úttalakkal felszereltetett, körség emelvényekkel ellátott, párszáz asztal és székek beburroztatott, végre beléje zenekar telepített. Aztán ebbe nyílik Pera egyik legtagasabb és pompásabb kávéháza, legkényelmesebb étterme, legjobb fagyaldája stb, ugy, hogy e helyiségekben mintegy kétezer ember állandólag elmulat. Nappaloknt arra szolgál e kert, mire például Pesten az 6-fivészkeret, a Széchenyi-liget, vagy akár a Kolozsvári sétány; legkedvesebben csacsogó gyermekek, legérdekesebb dajkák, merengő nők, ábrándozó férfiak s kivált raffinirozott uracsok gyűl s találkozik helyeül. A gyermek-vendégeknek is muzsikálnak néha, s mialatt ezek vidáman futkosnak, pajzánkodnak, azallat sajátságos gyönyörökben részesülnek a gyermekor, de nem örikedő felnőttek.

De a másrendű felnőttek igazi nappala este virad. Ekkor lesz a kert valódi virágos kertté, mennyiben a társadalom virágát magába foglalja és fénysugarakkal körvezi. 8-10 órákor fülharsan a zene, mire mintegy varázsjele, özönlik be a sétálók serege, kik itt zsigiből a kőjárathat elegyednek össze, mit egy spleenes ismerőstünk szerföltött prózáilag, nyomtatásnak nevezett. Elég, hogy a szórakozó nép, magán gunyor s eszélytelen epéskedéssel nem törődve, járja, mohón járja a

kört; szemlélkedve, enyelegve, beszélgetve, legérzelműbb szavait a harsány zene hangnemetegébe elegyítve. A legszebb, legelénkebb, legbájosabban lejtő, legédesdedben fecsegő, legpiperésebb, legsábitóbb hajadanok s nők csoportjai itt találkoznak, az értők epedő, utánuk áhító, gyakran pórázon vezetett; érzéken dűs, vagy éppen szilaj férfiak harczagaival.

A kalmárvilág, tudós és művész, aranyos tiszték, kevély tengerészek, mogorva hivatalnokok, ide futnak üdülni; innét visznek bázahala halalos sebeket szívükben, Amor nyilaitól, vagy Mars és Vénus játékának vulkán szerepétől. Néha egész család jó vigan, s véletlen balesemény következtében szomorán távozik. Mások búsan érkezik a gondterhelte fej, az érzékeny szív; s néhány találka után derülten, sőt csapongó kedvvel megy tova. Oh, hány fűlő szerelem esik itt csáb-áldozatul! hány hűség fogadtatik, hány hűtlenség, hány szentségtörés követettik el! A kényerét feszített szorgalommal kereső férj itt öszül meg, midőn kaczer nejét csaknem mindennap mas öltözetben kénytelen kivetelni. Itt fűsöl meg szíve, midőn szeleburdi neje töle elszakadva, könnyelműleg csimmeszkedik más s méltatlanabb férfi karára.

Itt szakadoz az anyai szív, midőn gyermekét érdemtelten teremtvényért elepedni látja. Itt merülnek bánatos elmékedésbe a szülők, midőn szerelmük virágaitól, drágán nevelt, hazamaradt hajadon leányaiktól, újabb tütemények felé fordulni látják a játszi szerencsét. Hát a hű nő, minő kínok martaleka, midőn izevesztett férje ismeretlen alakok nyomában hajbássa, nagyon sokba kerülő apró-lekcs örméit! Ifjú és leány, mennyi fohászt ejt itt, midőn egymás körében boldogságot keresve, illemez, vagy szakadályi szigor által elszigeteltségre vannak kárhoztatva! És az észjatek, a szív gerjedelmei hány modorát lehetne még fölemlíteni, mely kitűnőleg nagyban szerepel e hűség vásárában? Vanitatum, vanitas!

Azonban a zene csilapíthatatlanul hangzik. Itt hiában kritizál! Mosoly és kacagásba leplezkednek a dűlő, mint az elevenítő indulatok. Itt kiki örömdő arcot ölt. Neveltséges az, ki morfondizál. Azért kezét szoritunk elenségtünkkel; a férj örül neje seladonját láthatni; sőt oh hitelenség! a nő megcsókolja férje dűlcenáját. És beszélünk a levegőbe, néha oly dolgokat hitetünk el, miket magunk sem hiszünk; vagy úgy teszünk a más házugsáira, mintha hinnők. Csak az idő teljék, csak untató szótlanág ne feszényelje a társaságot. Aztán nemcsak a husnyelvek sokasága van meg, a szellem nyelve is ezerfele itten.

Alig találhatni várost a világon, hol eunyi nyelv divatoznék. Egy nyelv néhány percz alatt 5-6 nyelven beszél. E helyt természetesen többnyire nyájasságokat, mik nem mindig foglalják magukban az igazságot. De ki is lenne oly bárdolatlan, hogy mulató be-

lyen komoly igazságokkal foglalkozék? Megkísérlette ugyan ezt mult hó u. m. october 14én a Teutonia (olv. tájtonia) itteni német egylet, a lipesei útközét évnapij tünnetve ünneplén. Ők sem maradtak komoly igazságaikkal nyílt ég alatt, hanem bemekülték a helyiség belső hajlékaiba, festessent és festirinkent tartván, meg szónokolván, mi ugyan nem mindnyájuknak vált egésségére. Egy árva könyvtárust ugyanis nyíra bántott a szónoklasi hűség, miszerint, hogy a gyűlekezet végig nem hallgatta, rögtön hazament s fölakasztotta magát.

E lelkes gyűlekezettől többi közt amaz épületes tanulságot is hallhattuk, hogy Austria nem is volt jelen a lipesei útközében. Szegény magyar! honnét is hozták tehát hadastányaid ama lipesei kereszteteket, melyeket otthon még a gyermek is ösmér?

Térjünk vissza a virágos kerthez. Azaz, hogy mivel már erről is elmondtuk a javát, hallgassuk el a rózsát. Ide illik a punctum.

Dr. Oroszhegyi Józsa.

U. I. Ugyan e kertben ünneplétek volt meg a görögök új királyuk megerkeztét. Ők ugyanis gyakran ünneplének, de talán el is sietik. Alkalmilag majd leírjuk egy ünnepléket. Addig is: Georgios Basileus helyenikes zító!!

O. J.

XVII. Közlemény *).

A) Urbéri papirban: Bédi István ur, mintán a maga és fia nevében állt 1000 firtból mindjárt az alakulások befizetett kétségben 100 forintot, később pedig urbéri kötelezvényben 550 firtot; a hátra maradt 350 forintot jelenleg fizette be urbéri kötelezvényekben, a lefolyt időre járó minden kamataival együtt.

B) Résztvényt fizettek, még pedig: a) Az 1861- és 1862-ik évre: Dobokay Ferencz évenkénti 5 forinttal.

b) Az 1861- 1862- és 1863-ra: kolozsvári polgár Gál János évenkénti 10 firtal.

c) Az 1862-ik évre: Szöllősy István évenkénti 5 firtal.

d) Az 1862- és 1863-ra Gámán Zsigmond, Tauffer Károly, Lőrinczi György évenkénti 5 firtal.

e) Az 1863-dik évre: a nagyenyedi casinó 20 firtal, id. Istvánffy Pál 10 firtal, a fogarasi ev. ref. ekla. 10 firtal; továbbá Zeyk Domokosné, mérnök Kovács Sándor, tanár Herepei Károly, Fekete Mihály, gazd. titk. Nagy János, Makódy Sámuel, Török Ferencz, Szentiványiné Zaturezsky Maria, tanár Szilágyi Sándor, Lengyel Daniel, Pap Mozes, Kovács Sándor.

*) Az előbbi közlemények láthatók: a „K. Közlöny“ 1860-dik évi 14., 17., 77., 79., 80., 81., 93.; az 1861. diki 83., 130., az 1862-diki 29., 94., 109., 122. 161. és az 1863-diki 6., 24., 47., és 83-dik számaiban; valamint a „Korunk“ 1861-dik évi 116. és következő, az 1862-dik évi 30., 74., 92., 104., 123., 158 s végre az 1863-diki 4., 20., 43., és 85-ik számaiban. B. V.

TÁRCSA.

A NAGYSÁGOS ASSZONY, Genre.

Irta
Réthi Lajos.

(Folytatása és vége.)

ELSŐ KÉP.

A házasság után egy évvel.

Nagy számu társaság Csüposinéknál. Özevgy Csüposiné asztalfőn ül, fia nincs otthon, menyé az asztal végén. Két legény sárgadinyét hordoz, s ahoz az asztali áldást özv. Csüposiné melléki ily szavakban:

„Engedjenek meg lelkeim; csak olyan biz ez, a milyen szegény embertől telik. Azt beszélik mindenfelé, hogy ilyen gazdagok meg olyan gazdagok vagyunk; én nem tudok róla. Meglehet, hogy van a menyemasszonynak abban a ládájában, a melybe nekem még nem volt szabad bepillantani; de én alig jutok annyihoz, hogy szükségem ne szenvedjek. Ugy elkértem volt, hogy hozassunk Pestről vagy Konstantinápolyból nemesebb dinyemagot; de nem tudtam megvenni. Ugy látszik némely ember ilése sehogy sem emelkedik felül a kocsisokén.“

A szegény ifju asszonynak végig kellett hallgatni ezt az éhes meletséget; s a végén könyes szemekkel mondta:

„De édes anyám, kérem szépen, hiszen eme dinyemagját a rikfalvi gróftól kaptuk, ő pedig tavaly hozatta Pestről.“

„Nem vagyok én az ifju asszonynak édes anyja. Az én engedelmemmel nem is vette volna el fiam soha. De így jár az ember, ha felettébb engedékeny gyermekekhez.“

Az ifju asszony bement szobájába és keservesen megsiratta a nagyságos czimet, melyért annyi gyöngédeltséget kell kiállnia.

Miér tagadnók el: óhajtvá gondolt anyóssa halálára, talán akkor szűnnek a boszantások.

MÁSODIK KÉP.

A házasság után öt évvel.

Özevgy Csüposiné már nem él. Ifju Csüposiné öltözik szobájában; férje mámoros areczal lépik be hozzá. A férj szó:

„Meg akartam mondani neked, kedvesem, hogy megyek a városba.“

„Megint a városba? Hiszen az éjjel jöttél haza. Két hét óta most látlak először!“

„Elég fáig nekem, hogy nem mulathatok szüntelen körűben; de dolgaim, peres ügyeim.“

Csüposiné gunyos mosolylyal hallgatja férje beszédét és szobaleányának csendit.

Csüposi az ajtóhoz szalad és fenhangan kiáltja: „Esztér, a méltóságos asszony ő nagysága parancsol.“

Csüposiné azt gondolja magában: Ennek megint pénz kell.

Csüposi, a hogy visszatér, mosolyt erőltet ajakára:

„Kedvesem, a mint mondtam, peres ügyeimért kell távozzom.“

„Csak az a csekély kéréssem van hozzád, hogy mintán perem éppen végítélet alatt áll, és ilyenkor nagyon sok függ a bírák jó hajlandóságától, a pénz pedig egyetlen mágnes az ilyen szívekre nézve.“

„Értem! megint pénzt akarsz csikarni tőlem.“

„Oh nem csikarni, kedvesem. Ne használj ily kemény kitéltet. En töled csak kéni, csak esdeni tudok.“

„Akár kérsz, akár esedezel, most az egyszer sikertelen lesz, mert föltettem magamban, hogy ezután lelkiismeretesebben számítok gyermekeim jövőjére.“

„Édes kedvesem, hiszen én sem akarok kárt okozni gyermekeidnek. Ha peremnek sikere lesz, mindenemet rájuk hagyom. Nekem senki sem kedves a világon, csak te és anygali gyermekeid.“

Igy hízelt a férj, híven, hogy, mint máskor, most is jó pénzen lesznek megfizetve szép szavai; azonban ez egyszer csalódott, mert neje híven teljesíté anyai kötelességét.

Ne higgye azért senki, hogy Csüposi felhagyott követelésével. Hogyan hagyhatna fel, mikor ma este kártyatársaság, szemenszedett mákvirágok, lesz összegyűlve az Aranyborjú vendéglőben, és ő azoknak szavát adta, hogy ott lesz? Haj, nagy kötevel a férfi szó, főképp gaz cimborák kezében! Csüposi tehát nem hagyott fel követelésével, hanem támadó fegyverén változtatott.

Összeráncolta szemöldökét, kikiáltott az ajtón: „Hej eselédék: Gyuri, Mária, Pista, jertek be mind!“ Neje hozzá szaladott: „Az istenért, miféle botrányon jár az eszed?“

„Csak azt akarom megparancsolni, hogy az iffiasszonynya ne vesztessék többé a nagyságos czimet. Eltér az jobb helyen is!“

„Gerő! gyermekeim előtt a eselédékekkel akarsz így meggyaláztatni! Ezt nem érdemelted!“

„Hát én érdemeltém-e, hogy mint alamizsna kéré koldus legyek elutasítva tulajdon házamban?“

A eselédék léptei már hallszottak az előszobában.

„Itt van szekrényem kulcsa, tégy vele a mit tetszik.“

A eselédék beléptek, Csüposi feléjük fordult: Azért hívtalak, hogy meghagyjam, hogy a melyik legkisebb okot ad a nagyságos asszony elégedetlenségére, azt azonnal elcsapom. Értitek?

A eselédék összenéztek és hallgattak.

„Elmehettek!“

HARMADIK KÉP.

A házasság után tíz évvel.

Tömötten hull a hó a földre. A szél olykor belekap, mintha erejét akarná megmutatni, s egész pázsntát kerget maga előtt. Majd utját állja egy-egy épület repülésének, s ő

boszusan ablakába vágja a felkapott hőtömeget.

Az a szegény asszony, a ki pálinkát meg mézeskalásotárul ott a piacszegletén egy nyitott bódében, mindegyre igazgatja keszkenőjét, hogy a lehetőségig elődjé arcát a szél és hó elől. A bódé hátát üvegfal képezi, az üvegfalon át kicsiny szoba látszik, melyben két gyönyörű szép leány varrással van elfoglalva.

A bódé előtt két idegen utas halad el; benéznek az üvegfalon és álmélkodva állanak meg.

„Jó asszony, azok a maga leányai?“

„Igen!“

„Hát hol van a bejárás?“

A pálinkaárusnő arcát pir, szemét köny borítja el, s csak annyit tud felelni:

„Uraim, önök helytelenül vélekednek: az én leányaim becsületes leányok.“

Az idegenek tovább mennek és a piac tulsó feléről egy sajátságos alak törekszik elé; rongyos nyári kabátot visel, azon is csak egy gomb van. Mikor a pálinkabódé elébe ér, keresgélő kez kezében, a nélkül, hogy felnézne. Hosszas keresés után három krajczárt szorit markába és durva rekeszes hangon kér egy porcio pálinkát.

A pálinkaárusnő ránéz és elsikoltja magát: Szent Isten, Gerő!

A rongyos ember megrázkódik, aztán föltékné; de nem szól egy szót is, hanem morgogva tovább áll hirtelen; még három krajczárját is felelti.

A leányok kiszaladnak a sikoltásra:

„Mi lelte édes anyámat?“

Édes anyjuk hallgat, rozsul van. Az napra be kell zárni a bódét, mert nekik soha sem engedi, hogy áruljanak helyette.

A bódé zárva van estig. Valjón mit eszik a család holnap?

dor, Pintye József, Pintye Samu, Csizsér János, Ribianszky Adolf, Schmiding József, Szakács Mózse, Garda József, Tóth Mózse, Indali Péter, Szakács István, Abrahám János, Dr. Bereczky Károly, Czeli Benő, Eltettő Péter, Polgári Lajos, Török István, Varga Endre, Vincze Ferenc, Zakkay János, Lassel Ágoston, Pataky Ferenc, Kónya András, Elekes Károly, Dánffy Károly, Hegyessy József, Raffai nepomnc. János, Istvánffy József, Baló Sámuel, Csiki Károly, fogarasi eszmadia czéh, Ferenczy István, Fülöp Elek, Gegő János, id. Hersényi László, Jakab György, Keresztényi Antal, László Zsigmond, Lázár Jakab, Meszlényi Károly, Nánási Sámuel, Nébrer Soma, Novák János, Szabó Bálint, Stersing József, Telman József, Tóth József, Uzozi F. Izsák, Kadács Dániel, Pap Alajos, Jancsó Lajos, Lánczy Károly, Hauchard József, Hauchard Lajos, végre Vajda Simon ki egyszerűsind, mivel 5 forintot pengőben irt volt alá, azonban a lefolyt három év alatt 5 osztrák forintot fizetett, jelenleg a 4 évre pótlékul még 1 osztrák forintot, és így ez évben összesen 6 forintot o. e. küldött.

C) Alapítvány utáni kamatban fizetett:

1.) Czinége István 100 forint után 1863-ra 5 forintot.

2.) Beldi István ur az A) pont alatt már megjelent 350 frt. alapítvány utáni kamatban 1863 november 1-étől 57 forint 75 krt.

D) Végrendeleti hagyomány szerinti:

Pesten lakott néhai B nedek József végrendelete szerinti pesti ügyvéd T. Ghyuczy Gyula ur beiktató az örökösödési illetékek részbeni levonása után készpénzben osztrák érték szerinti 199 frt. 52 krt.

E) Egyszer mindenkorra ajándékozott: Baló István 1 frt. F. peti gyűjtő T. Tóth Lőrincz ur több, de még eddig meg nem nevezett részvényesektől küldött 50 frt.

G) Négy évi részvényben n. m. 1860, 1861, 1862 és 1863-ra küldött M. Pávai Emma urhölgy 20 frt.

Nagyon sok kamat, és részvénydíj lévén bátralekban, a miatt, aggodalommal nézünk a jövő elébe, most azonban egyebet még nem tehetünk, mint tisztelettel utoljára felkérjük a bátralekosokat a fizetésre.

Kolozsvárt, november 16-kán, 1863.

Bányai Vitális,
muz. egyleti pénztárnok.

KÜLÖNFÉLÉK.

A f. év nov. 13. Szebenben tartott bizottmányi ülésben, melyen a kormány részéről kormányzói tanácsos Jakab Bogdán volt jelen, a 3-ik kir. előterjesztvényt illetőleg, megkezdődött a tanácskozási az országos képviselők elve felett, minekutána tollivő Obert, az elnöktől felszólítva munkájátának e részét kimerítőleg indokolta. Az indítvány következő elveket állít fel: 1) az országgyűlésen képviselendők: a) az egyházak, b) a tudomány, c) az ipar és kereskedelem, d) a nagybirtok, e) a kis földbirtok. 2) A választó kerületek tekintettel a nemzetiségi területekre és azokon belől, a nemzetiségi elvek lehető tekintetbe vételével lesznek meghatározandók. 3) A kormányzók elnöke, alelnökei és tanácsosainak joga van az országgyűlési üléseken megjelenni s bármikor szót emelni. Szavazati joguk nincs, ha nem választott képviselők. Hely- és szavazati joguk csak a választott képviselők birtok. A királyi hivatalosok (regalstik) institutioja megszűnik. Ez elvekhez, a tollivőn kívül még két tag csatlakozott. Ellenük van három tag s a regalstik institutioját pártolja, az országgyűlés és a kormány közti szűgyen fenntartása érdekében, valamint azon okból is, hogy ezen intézet az ideig. országgyűlési rend értelmében felfogva, képes a kívánalmak érdek szerinti képviselőknek megfelelni. A regalstik institutiojával egyenlően megtartandók általában a többi, az országgyűlési összealkutására vonatkozó szabályai is az országgyűlési rendnek. Egyik tag merőben az érdekvédelem ellen, s az országgyűlésnek a képviselők elv szerinti összealkutása mellett szökött. A négy országos nemzetközi választott követek ne érdekeket, hanem a népet képviselnek. A tanácskozás nagyon élénk volt s majd három órát tartott; a kormány képviselője többször felszólalt. A jövő ülésen folytatják a tanácskozást.

A városunkban eddig létezett tébolyha elmebetegait a napokban szállították a szebeni országos tébolyhába.

A sokszor sürgött boltörtség városunkban december 1-jével csakugyan életbe lép. Egyelőre csak 8 órt állít fel a kereskedő társulat, de a szükséges szerint szaporítani kész.

Az erdélyi kir. fő kormányzók rendeletet bocsátott ki a hatóságokhoz, melyben azon ámtások megállítására int, miket egyesek a köznéppel elkövettek, elhittetésvel, hogy a 10 kros pénzjegyek között a hosszú alaknak már nem járnak többé s így

fele áron szedik be. Az ily csalók befogatása el van rendelve.

A forgalomban levő 10 frtos bankjegyeket újakkal készülnék kicserélni.

A bélyegjegyeket, hamisítások és a bélyegjegyek újbóli használatának kikérülése végett ezután évszámmal is ellátják.

A levéljegyek árulását szabaddá akarják tenni minden kereskedőre nézve.

(Necrolog.) Csik-Vacsárcsi id. Lázár Jánosné sz. Peiella Mária saját, és gyermekei: Lázár Ádám, János és neje Reich Luiza,

Mária és férje Antalffy Gábor, Laura és férje Fischer Ferenc, Benedek, György és Antónia, nagy 14 unokái, valamint minden vérek és rokonok nevében szívszagató fájdalom-érzettel jelenti, hogy a hön szeretett és szerető férj és atya, illetőleg ipa és nagyatyja Csik-Vacsárcsi id. Lázár János e sz.

királyi város több ízben kiérdemült főbirája, nyug. járás-főnök, királyi tanácsos, Ferencz József arany érdemkereszt birtokosa, a helyi országos köröda igazgató-bizottmánya elnöke, a Gecse emberszereteti intézet bizottmánya

állandó tagja nincs többé! Tizenhárom havi terhes szenvedés következtében folyó hó 6-án reggeli 3 órakor élete 72-dik, boldog házassága 42-dik évében, a szentségek buzgó felvétele után ez árnyék világából ama jobb házába átszállították. Pórhelye f. h. 8-án d. u. 3 órakor fog n. sz. királyi-utczai 264 sz. a. háztól a helyi kisebb rendű szent-ferencziek egyháza alatti sirboltba örök nyugalomra helyeztetni, — idvezült lelkeért pedig az engesztelő-áldozat ugyanazon egyházbán folyó hó 9-kén d. e. 10 órakor az egék urának bemutatni. Áldás és béke legyen fölötté!

Az „Esztergami U.” írja, hogy ő emmentiaja Bécsben léte alkalmával a császárné ő Felseje által is kiváló szívséggel fogadtattott. A beszélgetés németül folyt s így annál meglepőbb volt, midőn egyszer így szólt, magyarul ő Felseje: „kijelentem, hogy én már magyarultannulok s remélem nemsokára folyékonyon fogom beszélni a nyelvét.” Ő emmentiaja erre azt mondta, hogy ha eddig heves vonzalommal van iránta e nemzet, akkor e vonzalom még inkább fog emelkedni.

Bécs közegtanácsa már kidolgozta a kutya-adó tervét. — Egy kutyaért 4, kettőért 10, s így tovább minden kutyaért egy forintot több adó fizetendő. Kolozsvárt sem ártana, ha csak a kutyák apasztásaért is, megkísérteni.

Skene ur közelebből a birodalmi tanácsban megvesztegetéssel gyanúsítva a bécsi lapokat, mert a lemberg-czernovietzi váspályát védik. Erre a „C. Ostr. Zeitung” éles hangon tiltakozik, s tülvélőt képzeldőst, beteges öntulbecsülésben szenvedő, rászokos itéllettel bírónak nevezi az érdemes követ urat.

Uj esodagyerek mek. Perry orvosnak két gyermeke nagy feltűnést okoz most Párisban. Egyik Antonine 16 éves leány, a másik Henri, 10 éves fiúgyermek. Mindkettő bámulatos zenetehetséggel bír, s most együtt egy négyhangú misét irtak, mely Párishoz közel egyik templomban nagy hatással adatott elő. Minthogy a gyermekek a hangszerelésben még nem kaptak oktatást, s mégis ily meglepő művet irtak, Mozart zenei szelleméhez hasonlítják őket. A párizsiai kíváncsiak levén e misét hallani, a gyermekek atyja azt átengedte egyik templomnak, s közelebből Párisban is elő fogják adni. Mibírák e gyermekeknek rendkívüli jövőt jósolnak.

Kovács Lajos, a „Független” szerkesztője 16-ikán kezdte meg egy havi fogságát, melyre a cs. kir. katonai törvényszék ítélte.

Földvári Gábor, Pestmegye volt főszolgabíráját, mint a „Sürgöny”-nek írják, Baracs pusztai lakásán e hó 10-dikén nyolcz álcás fegyveres rabló megtámadta, s mintán pipáját szájából kilőtték, 1500 forintot vettek el tőle. Gyapjúja árát kérték nála, melyről állítólagosan forintonként kellett számolnia, hogy hova fordította.

Pályázati hirdetés.

Sz. 4433. 1863.

Kolozsvár sz. k. városának szónoka tks Simon Elek ur városunk történelmének megírására saját szónoki fizetéséből 1000 o. é. frtót sziveskedvén a legjobb mű jutalmán felajánlani, s e közhasznú cél elérése végett mind a városi választott esküdt közönség f. e. október 30-rol 291 közési sz. alatt kelt végzésénél fogva, mind pedig a tanács folyó évi november 10-rol 4433 sz. alatt teljes elismeréseinek kifejezése mellett határozván el köze járulni, ezek szerint a pályázatot fenebbi

műre az említett két testület ezennel közre bocsátja, mint itt következik:

Pályázati hirdetés:

„Írassék meg Kolozsvár városának ó. közép és újabb kori történelme az 1848-ik évig; feliratok, emlékek, pénzek, eredeti oklevelek, szóval: első hitelességű adatok alapján, oknyomozólag, kritikai megválasztással s a pályázó teltsége szerinti kiterjedésben.

A szerkesztményhez 3 kmánytár mellékelendő, mi végre a város levéltárába a pályázók előtt, a kellő tekintetek figyelembe vételével nyitva van.

Az alak meghatározása iról függ. Az előadásban a bőség kerülendő.

A legjobbnak ítélt mű egy ezer osztr. értékű forinttal lesz jutalmazva.

Bíróknak erd. muzeumegyleti könyvtárak Szabó Károly, Torma Károly, Matusik Nep. János és Sáni László tanár urak lesznek felkérve.

A pályaművek beküldésének határideje 1865-ik év december 31-ik napja.

A jutalmazott mű kiadását a szükséges metszetekkel együtt Kolozsvár városa eszközöndi.

A mű tulajdoni joga íróé marad.

A kiadás a megírálás és elfogadás után egy év alatt megtörténik.

Sz. kir. Kolozsvár város v. esküdt közönségének 1863. október 30-kán s tanácsának ezen évi november 10-kén tartott üléséből kiadta

Elekes András,

h. aljegyző.

Egy kérdés az Erdélyi Postához.

Gyergyó, nov. 15.

Olvasva a „M. Sajtó” idei 255. számának a „nagyváradi-brassói vasút és a közvélemény” című cikkét, hol is az „Erd. Posta” után azon erdélyi hatóságok soroltanak elő, melyek a vasútra önkényes ajánlatokat tettek, minden figyelmes olvasó feltűnőnek találhatta, hogy Csik-Gyergyó és Káson egyesült székelyek az ajánlattevő hatóságok között megemlítve nincsenek. Mivel pedig a legnagyobb bizonyossággal állíthatom, hogy székütnk ez maradt mások mögött ott, hol szeretett hazánk jövődől jölleről s mondhatni egyik életkérdéséről van szó, és hogy itt is egyesek úgy, mint községek, még pedig a hatóság útján igen tiszteletre méltó s többnyire készpénzből vagy pénzült megváltó napszámokból álló ajánlatokat tettek, bátran kérhetem, miért van az, hogy az „Erd. Posta”, mely pedig hivatalos forrásból meríthet, az ajánló hatóságok közül Csikszéket kitűrlőni jónak látta?

Szabadjon a mihamarábbi felvilágosítást megvárunk, még pedig, ha lehetne e becses lapok útján is, mert bár az „Erdélyi Postát” községek hivatalos ajánlat folytán járják, mégis igen kevés azok száma, kik olvasói közé tartozni szerencsések.

Székely Komé.

Nemzeti színház.

Szerdán, nov. 18-kán itt először: „A békerontó.” Vigjáték 4 felv., irta Benedix, fordította Simonchich Emil. A darab vázlata a következő: Egy vidéki városban levő polgármester Ligeti Béla (Ujfalusi) elveszi özvegy Pattanginé (Boérné) v. b. titkos tanácsosnő leányát Luizát (Ujfalusiné) nőt; egy Vértési Irma nevű árva leányka (Szabó Pepi) van a háznál gyámság alatt. Van a háznak két jó barátja: Borsódi agglegény (Boér), ki a polgármester atyjának szívbéli barátja és ügytársa levén, ennek halála után mindennapos volt a háznál s Térei Gusztáv (Tóth Jenő) városi ügyvéd. Az új házaspár nagyon jó egyetértésben él, szeretik egymást; Térei is szereti Irmát, midőn egy nap megérkezik Pattanginé, kinek sok adóssága levén, egy kis pénzre akarna szert tenni, s leányát arra ösztönzi, hogy férjétől követeljen többet, mint a mi van, mert a polgármester gazdag, tartanak equipagét, nagyobb szállást, nyitabb házat, adnak vendégeket, hogy ő a zavarosban halászhaszon, e nem sikerülvén, hogy mégis pénzhez juthasson, elhitteti leányával, hogy férje Irmába szerelmes s ráveszi, hogy váljon el férjétől, s követeljen özvegyi tartást, melyből aztán ketten éljenek; Pattanginé ezt a dolgot Téreiével is elhitteti, a ki kétsége van esve, s Irmának is ajánlja, hogy a házat hagyja el, ugy, hogy az egész házat, még a cselédséget is felzavarja, s egy reggel mind ott akarják hagyni Ligeti. Ekkor az öreg Borsódiak eszébe jut, hogy Pattanginét távolítsa el a háztól legalább egy pár órára s ezalatt a honmaradtak, ha lehet beküldjenek ki, mi sikerült is, és Luiza nem válik, Térei elveszi Irmát, s Pattanginé meg van esalva. Az egész darab igen jól ment, a közönség nagyon jól fogadta, élénkebb helyeit megtapsolta. Egy általában minden szereplő, de különösen Szabó Pepi, Boér, Boérné dicsegetre méltólag játszottak. Tóth Soma is párszor megneveztette a közönséget.

Csüdtörtök, nov. 19-én „Hunyady László”, opera 4 felv. Erkelről. A czimzseret Fekter vitte s ma is gyönyörűen énekelt; legszebb volt a börtönbéli ária, melyet Huber Ida asszonyonnyal énekelt, ki Mária szerepében ez este is elragadta a közönséget. Institoris és Pajor Anna — utolsók, kivált a negyedik felvonásban — kitűnőek voltak. Jó előadás, közép-számu közönség.

POLITIKAI HIREK.

Agolország. London, nov. 15. A lapok folyvást a congressusha való meghívás elvagy nem fogadásának kérdésével foglalkoznak. Az „Observer” meghajdította azt a béna. iratok útján Londonba jutott hírt, mintesi fáv. Austriával és Poroszországgal közös ha Anglia veztek volna meg a congress-eljárás iránt eg. a congressusra vonatkozó sus kérdésében. Angi. Poroszországgal épp javaslatot, Austriával és at el sem is utaloy kevéssé fogadta el, a min.

A „Daily News” sajtáságosnak al-hogy a congressus eszméje éppen attól az u. kodótól származott, a ki a sokáig tartott európai békét fözlaklatta s a véres orosz és olasz háborút szántszándékkal idézte elő. Az is különös, hogy a saját jóslatait teljesítő látnok oly veszelty emleget, a melynek létét csak ő ismerheti, s hogy végre fenyeget. Nektünk angoloknak nincs nagy okunk az 1815-diki szerződésekre szerinti, folytatja tovább az idézett lad, mert ezekben sok olyasmi van, a mi Anglia szabadelvtű fiait mindig kárhoztattak s a minek megváltoztatását követelték. Ez azonban még sem szolgálhat türgültly arra, hogy Európa egyetlen közjogát megszüntnek nyilvánítsuk s a diesvágynak szabad utat engedjünk. Azt vetik ellen, hogy ki kell elégeteni a népek törvényes óhajátait. Ime Párisban természetesen találják a francziáknak a rajnai határookra vonatkozó óhajátait, de azt nem, hogy a rómaiak önkormányzattal bírassanak. Epen ily módon jogosnak tartják a francziák, idegen országba betörni, annak fővárosát elfoglalni s a honi kormány helyébe francia helyettes uralkodót ültetni, míg más országokban az ily eljárás törvénytelen. E példák mutatják, hogy nagyon különböző a gondolkodásmód, a mi a congressuson nehezen lesz majd kiegyeztethető.

Az „Indep. B.”-nek írják Londonból: A párisi lapok reményteljes cikkei, hogy a kongressus-javaslatot Európa különböző városaiban jól fogadták: az angol hivatalos és diplomaiatí körök véleménye szerint komoly alappal nem bírnak. Az angol kormány elfogadja Napoleon császár eszméjét, mint eszmét; de mielőtt javaslatába komolyabban belebocsátkoznék, óhajta annak elméleti és gyakorlati borderéje ismereni. A levelező azzal kecsesgeti magát, hogy a többi nagyhatalmasság is hasonló választ fog Párisba itézni. Bizonyosnak tartom legalább, így végzi sorait, hogy az angol kormány, a bécsi szerződések teljes lerombolását illetőleg, Napoleon császár meggyőződését nem osztja.

Az idézett lap levelezője azt az alapsznak állított hírt is közli, hogy Bismark porosz miniszter állása annyira fenyegetve van s visszalépése oly közel áll, hogy nov. 20-ig aligha megmaradhat miniszteri széken.

Francziadorság.

Páris, nov. 15. A

„Memor. dipl.” azt írja, hogy a congressust biztosították lehet tekinteni. Diplomaiatí körökben beszélnek, hogy Kopenhágából, Hagból (Hollandia), Madridból, Lissabonból, Turinből és Konstantinápolyból már megérkeztek a helyeslő válaszok. Irja továbbá a nevezett lap, hogy ausztriai cs. követ Metternich herczegnek elutazásakor Franciaország azonnal nyilvánossá tette a maga politikáját, a melynek alapelvei a következők: Lengyelország helyreállítása, az államok új sulyegylene, egy szövetségi rendszer, a melynek közép-pontja Franciaország és Austria legyen. Angolország ellene volt e programnak. Austria meg akarta tartani Galiciát, a melynek lakosága nagy többségben ruthen. A feladat ennél fogva a törvényes állapot helyreállítására lön visszazavie; a területi kérdéseket, elejtették. Austria nyilatkozata így hangzik: Ő Franciaországgal karöltve fog haladni, ez feltétlen szükségeség. Egy európai congressus gondoskodjék kártalanításokról, Austria, Francia-és Angolország egyenlő beleegyezése mellett. Az érintett hatalmak terjesztésnek elő programot s alakítsanak igazgató bizottságot a congressusra.

A „Mem. dipl.” alaptalannak nyilvánítja a hírt, mely szerint Palmerston lordot Compiegnebe hívták volna, hogy Victor Emmanuel találkozzék. Angolország ellen nagy az izgatottság. Köz helyeken, kávéházakban a rendőrség szeméi előtt angolellenes dalokat énekelnek.

A „France” azt iratja magának Pétervárról, hogy ott általánosan kitűnő jó hatást tett Napoleon trónbeszéde, a melyet Gortsakoff herczeg azonnal távírozottatott is a körutazó Sándor császárnak. Az orosz birodalom alkan-czellárja a legrokonoszenvezőbb hangulattól van lelkesítve Napoleon császár javaslatára iránt, s csak Sándor czár visszaérkezésére vár, hogy azonnal válaszoljon.

Toulonból távirják nov. 14-rol, hogy a ten-gérszügyi ministerium minden hadi kikötőben parancsokat adott ki valamennyi hajóépítés és páncélozás lehető siettetésére. Hat hónapra vállalt munkának el kell készülni három hó alatt.

Másfelől híre jár, hogy a császár a hadseregéből százezer embert szabadságra bocsát, hogy a congressus előtt békés szándékot tanúsítson.

Olaszország. Turin, nov. 12. Abban a sürgönyben, a melylyel a turini kormány Párisban levő követét a congressus iránti javaslat elfogadásáról értesítette, a „Contemporaneo” szerint benne van a következő záradék: azzal a feltétellel, hogy a császár Nápolyra vonatkozó ismeretes tervével felhagy s kötelezi magát, hogy azt diplomatiail vitatás tárgyává nem teszi.

A turini kormány, valamint szabadelvű körökben uralkodó nézetekből következőleg, Napoleon császár trónbeszédje után a háború kikerülhetlen. A hadügyminiszter, a király Nápolyba indulása alkalmával, egy bizonyos körben ezt mondotta: „A király meggyőződése, hogy egy belvillongásnak véget vessen, s visszatér, hogy háborút kezdjen.” A congressus egybegyűlésére tett javaslatot itt diplomatiail védőszóval tartják. A tettepárt nem igen látszik megelégedve lenni a dolgok állásával; nem tetszik nekik, hogy a kormány ismét francia segítséggel lásson az olasz kérdés megoldásához. Másfelől a „Lombardo” azt írja, hogy a háború valószínűségének előtérbe lépésével a legnagyobb körökben ismét emlegetni kezdnek egy nevet, a mely a küzdelem napján talán legelőször fog felhangzani: a Garibaldi nevet. Garibaldi nélkül a háború sem forradalmi nem lesz, a mint a program akarja, sem népszerű, a milyenre az országnak szüksége van.

Az „A. A. Ztg.”-ot következőleg értesítik: A turini kormány valóban és komolyan háborúra gondol. Pepoli tiz-tizenkét napig fog Párisban mulatni; magával vitte a királynak Napoleonhoz intézett levelét, s a mint mondják, Olaszországnak európai congressus tartásába való beleegyezését. A háború előkészületek az ezredeknél, az erődökben és a tartalékoknál már rég erőlyesen folynak. Csúpan egy lépéssel késlekedik még a minisztérium, a mely nélkül pedig a háború teljes le-

hetetlen. Minghetti és Visconti semmit sem akarnak tudni a Garibaldival s a tettepárttal való kibékülésről, holott talán csak ezek segítségével lehet, hogy a Nápolyban elfoglalt csapatoknak legalább egyrészt kimozdíthassák észak felé.

Németország. Berlin, nov. 15. A jelen országgyűlés nem igen tartós életet ígérhet magának. A „N. A. Ztg.” ezt írja: „Parlamentum illusztrációk első hete vége felé jár. Igen természetes, hogy működéséből eddigelő kevés, ténylegest közölhetünk. A pártok csoportosulnak, a töredékek alakulnak; azonban e pártok eddigi fellépéséből, fájdalom, igen világoson kitétni, hogy a sok oldalról nyilvánított óhajítás a kiegyezésre, most sem fog teljesülni. A kizárólagosság, a melylyel a német haladó párt a ház hivatalos osztályaiban minden állomást igénybe vesz, nem engednek békülékeny magatartásra számítaniuk a következő viták alkalmával.” E szerint nem volna más mód, mint újból a felosztás.

Orosz- és Lengyelország. Sz. Pétervár, nov. 14. Gortsakoff irt Drouin de Lhuysnek, biztosítván őt arról, hogy mihielyt Sándor császár körútjából bajáz, azonnal meg fogja küldeni beleegyező válaszát a congressusra vonatkozólag.

A csatától semmi hír. A „Gen. Corr.” úgy értesült, hogy Czar-toriski herceg utóda, a lengyel nemzeti kormány külföldi képviselőiben, Barniecki gróf, Napoleon herceg benső barátja fogna lenni.

Dánia. Kopenhága, nov. 16. A király nov. 15-én délután negyedfél órakor meghalt. Betegsége rövid ideig tartott. Az utóbbi napokban azt írták róla, hogy az arcát ellepte az orbáncz, de nem veszélyesen. 15-én reggel egyszerre csak az az orvosi hivatalos jelentés jelent meg a hírlapokban, hogy a király állapota tetemesen rosszabb; ereje elfogyott, eszmélete alig észlelhető. Délután már megszűnt élni. Az elhunyt király 1808-ban oct. 6-án született s 1848-ig január 21-én követte atyját az uralkodásban. Benne kibát a dán uralkodóház egyenes vonala. Utóda, az

1852-ki londoni jegyzőkönyv értelmében, Keresztély herceg a Schleswig-Holstein-Sonderburg-Glücksburg házból (az új görög király atyja), a ki az idézett diplomatiail egyezmény-nél fogva, Holstein és Lauenburg hercegség-gekkel együtt az összes dán monarchia trónörökösévé lett nyilvánítva. Született 1818-ban apr. 8-án. Házasságra lépett 1842-ben Louise dán hercegnővel, a kitől hat gyermeknek atyja.

Nov. 16-án reggel a christiansburgi vár erkélyéről a trónörökös, IX. Keresztély név alatt Dánia királyán kiáltották ki. Az új király egy nyílt levelében szilárd elhatározását jelenti ki az alkotmány és törvények törhetlen megtartására, s minden alattvalói irányában egyenlő igazság, egyenlő jóakarat tanúsítására. A végén az államügykezelés változatlan folytatását s a miniszterek és hivatalnokok állomásaikon maradását parancsolja. A mint a király, kikiáltatása után, a vár erkélyén megjelent, az egybegyűlt nagy néptömeg tartós hurrah-kiáltásokkal üdvözölte. Másodszori megjelenésekor az összbíróalmi alkotmány s a Hall-minisztériumra harsogtak fel az éljen kiáltások. A király letette az esküt az alkotmányra.

Oláh Moldvafejedelemség. Bukarest, nov. 15. Kuza herceg ma nyitotta meg a kamarát. Trónbeszédében egy földmívelési viszonyokat szabályozó törvényjavaslat előterjesztését helyezi kiállításba s kijelenti, hogy minden néposztály jogainak egyenlő fejedelmi gondoságot szentelend. A választói jogot szélesbítetténi fogja, kerületi tanácsokat állít fel; a községek szervezve, a közkutatás kötelezővé leendő téve. Továbbá engedélyt ígér egy vasutvonal építésére, államköleszetre, bank és földhitelintézet felállítására. A európai politikai eshetőségekre vonatkozólag a herceg azt jegyzi meg, hogy „az ország egyhangú bizalma által jutván a trónra, atyai hagyományaihoz s a választását megelőzőt nemzeti törekvésekhez hű maradand.”

Különben az egyesült fejedelemségbeni állapotok szilárdságát eléggé jellemzi a következő tudósítás: Kogelnicianunak a ministe-

riumba lépése olta lazul a bojár- és a democratapárt közötti szövetség. A bojárpárt a rá nézve idegen Kuza helyett egy nagybojár vagy egy külföldi uralkodó házból való fejedelmet óhajt és egy saját párthiveiből való minisztériumot annyival is inkább, mert e párt-nak van többsége a kamarában. Kogelnicianunak, a ki a kevesebbségből lett miniszter, most az a szándék, hogy a kamarát feloszlassa, s azután új választási törvényt octoráltasson általános szavazati jog alapján.

A fejedelem neje Ilona fejedelemné, a ki jelenleg Párisban időz, férjével való meghasonlás következtében utazott el. E meghasonlást némelyek politikai okoknak tulajdonítják: a fejedelemné Franeziaország s a szabadelvűség felé hajlik, a fejedelem pedig Oroszországhoz s az abszolutizmushoz szit. Mások meg azt mondják, hogy az egésznek oka a fejedelem pár gyermektelensége. Azért a fejedelem elhatározta volna, hogy nejétől elválk, a mire már a metropolita is beleegyezését adta. Leendő második nejét a moldvai vő fejedelem Morussi Sándor leányát emlegetik, a kinek női hozománya 50,000 arany évi jövedelmet hajtó birtok lenne. Az állam pénzügyi bajai napról napra súlyosbultak. A kincstár senki irányában sem teljesíti pénzübeli kötelezettségeit.

Gabonár Kolozsvárt November 19-n 1863

(Bécsi mérője osztrák értékben.)

Tisztbúza 3 frt 80 kr. Elegybúza 2 frt 50 kr. Rozs 1 frt 90 kr. Árpa — frt — kr. Zab 1 frt — kr. Törökbuza 2 frt — kr. Pityóka — frt 50 kr. Marhahús 10 kr.

Bécsi börze November 20-án: Nemzeti kölcsön 80.10. 5% Metalliques 73.50. Bankrészvény 77.50. Hitel részvény 178.20. Váltó Londonra 121.25. Ezüst 123.—. Arany 5.87. 1860-diki Állam kölcsön 91.90.

November 18-án: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 73. Erdélyi 71.75.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

HIVATALOS.

1208—1863.

Hirdetmény.

(255)

(3—3)

Az ezen országos fegyintézet fegyenczei szalmazsákjainak feltöltésére, a jelen 1863/4. közigazgatási évben szükségeltető 550 mázsa szalma szállítása végett, a felséges kir. fő-kormányzónak folyó hó 4-ről 32505 sz. alatt kelt engedélye folytán az itteni íródában folyó november hó 30-án reggeli 9 órakor írásos árcsökkentés fog tartatni, miért is vállalkozni kívánók felbírtnak, hogy szabályszerű bélyeggel és olvashatón irandó ki, s melyhez az egész szállítmányért kívánt összeg 5%-ja készpénzben, vagy pedig megfelelő beföldi állampapírokban bánatpénzzel csatolandó, a fennebbi határidőig az alóli igazgató-ságnak benyújtani el ne mulasszák, annyival is inkább, mivel azon időn túl semmi bár mily jutányos ajánlat sem fog többé tekintetbe vétetni.

Az ezen vállalkozásra vonatkozó szorosabb feltételek az intézet íródjában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. fegyintézet Igazgatóságától.
Szamosújvárt, november 13-án, 1863.

1209—1863.

Hirdetmény.

(256)

(3—3)

Az ezen országos fegyintézet számára a jelen 1863/4. közigazgatási évben szükségeltető írószerek és íróai kellékek u. m.

2 rizma 9 számú közönséges pakoló papíros	2 font vékonyabb fehér zsinog gombolyékban
1 „ 8 „ masina „	60 csomó egész vékony szürke zsinog
1 „ 1 „ közönséges concept „	100 drb. Hartmuth-féle 5 sz. fekete írón
8 „ 2 „ „ „ „	fele lágy, fele kemény
4 „ 4 „ „ „ „	50 drb. 5 sz. vörös írón
8 „ 1 „ masina „	30 kupa fekete tinta
4 „ 2 „ „ „ „	25 font fekete porzó
26 kötés 6 „ író toll	10 üvegeske veres tinta
4 katulya 100 számú Klaps vagy Kubu-féle író toll	6 drb. vakaró rugyanta
24 font 4 számú pecsét-viasz	6 „ egy lat nehézségű közönséges rugyanta
2000 drb. 10 „ ostrya	6 Katulya gyufa a 1000 drbot számítva
2000 „ 12 „ „	1 font varró selyem, és
100 csomó vastag zsinog	
4 font vékonyabb szürke zsinog gombolyékban	

2 drb. 10—10 rüfös viaszos vászon szállítása végett a felséges kir. fő-kormányzónak folyó hó 4-ről 32,520 sz. alatt kelt engedélye folytán az itteni íródában folyó november hó 30-án reggeli 10 órakor írásos árcsökkentés fog tartatni, mi is azon megjegyzéssel tétetik, miszerint a vállalkozni kívánók szabályszerű bélyeggel és szállítási szándékolt papírok mintá darabjaival ellátott írásos ajánlataikat, melyekben az egyes cikkekért kívánt árak betűkkel és számbetűkkel tisztán és olvashatón irandó ki s melyekhez az egész szállítmányért kívánt összegnek 5%-ja, készpénzben vagy pedig megfelelő beföldi állampapírokban melléklendő, a fennebbi határidőig az alóli igazgató-ságnak benyújtani annyival kevésbé el ne mulasszák, mivel ezen határidőn túl semmi bár mily jutányos ajánlat sem fog többé tekintetbe vétetni.

Az ezen vállalkozásra vonatkozó szorosabb feltételek az intézet íródjában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. fegyintézet Igazgatósága.
Szamosújvárt, november 13-án, 1863.

NEM HIVATALOS.

A gyulatelki korcsoma-jog 1864 év április 24-től kezdve, 6 évre a többet ígérőnek haszonbérbe fog adni. Az évi haszonbér 600 forintnál kevesebb nem lehet; miről a kivenni szándékozók oly hozzáadással értesíttetnek, miszerint írásbeli ajánlatukat (Offert) 10% bánatpénzzel ellátva 1864 év január 15-keig Mocsra birtokos Hosz-szu József urhoz, a kinek a haszonbér feltételei is megtekinthetők, postán bérmentve elküldeni ne terheltessenek.

(254)

(3—3)

(203)

Főnyeremény 200,000 frt.

(8—8)

Havanként egy húzással.

Most csak 1 frt 50 kr-jaival oszt. ért.

1/4, 3 frtért 1/2, és 6 forintért 1/1 sorsjegye kapható: a November 25-én és 26-án húzandó az idevaló kormánytól felügyelt s biztosított nagy és

új állam-nyervény Sorsjátéknak,

mely 14,800 nyervénnyel: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 6000, 5000, 4000, 3000, 2000, 117-er 1000, 111-er 300 és 6333-er 100 nyerrészt tartalmaz, és az alóli által helyt fizetődik, vagy bárhová elküldetik.

Az egész egy millió 367,300 frt betételi összeg,

e szerint a résztvevőknek esik.

A terv szerinti szabadjegyek a húzás után azonnal fizetendők. Mivel a betevőkre nézve ily kedvező s előnyös feltételek mellett, a résztvét ezen sorsjegyek iránt kétségen kívül jelentékeny leendő, kéretnek a megrendeléseket, mentől korábban s egyenesen az eladási megbízott főpénzszedő

A. GRÜNBAUMHOZ

a Ménusi Frankfurtba 11 számú Czípütozába küldeni.

Hivatalos terv. és lajstrom a résztvevőknek díj nélkül küldetik.

A megrendeléseket kéretnek németül intézni.

Ezen sorsjegyeket nem kell az ugynevezett ígérvényekkel, részvényjegyekkel fölcserélni.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvártt, Wittich Józsefnél Maros-Vásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden kapható:

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

II-dik kötet 2-dik füzet.

Három rajztáblával. Ára 80 kr.

Helység-névtár.

Erdély (és a PARTIUM)

minden községének betűrendes névtára.

Az 1854-diki s a visszaállított alkotmányos felosztás szerint, a posta-kerületek és badfogadó-telepek, valamint a lakosság számának a legújabb népszámlálás szerinti kimutatásával.

Összeállította GÁMÁN ZSIGMOND. Második kiadás. Ára 80 kr.

Bolond Miska naptára 1864-re számos eredeti fametszvényvel. Ára 80 kr.

A magyar nép naptára 1864 szökö évre. Sokféle hasznos és mulattató olvasmánnyal ellátva. Szerkesztő Tatár Péter. Ára 30 kr.

István bácsi naptára 1864 szökö évre. Szerkesztő Majer István. Ára 50 kr.

Kipfelhauser naptára 1864-re. Szerkesztő „Bolond Miska” szerkesztője. Ára 80 kr.

Kakas Márton naptára 1864-re. Okos emberek számára való kalendárium. Ára 80.

Emich Gusztáv Nagy képes naptára 1864-dik évre. Szerkesztők Vadnay Károly és Szokoly Victor. Ötödik évfolyam, 30 fametszvényvel. Ára 1 ft 40.

Mai számunkhoz félív mellélet.

HIRDETÉS É K.

(110) | 21/11 1863.

(8—8)

Valódi
MOLL SEIDLITZ-PORA

mely a párisi műkiállítás arany-érmet nyert.

Középponti raktára a „Gólyához“ címzett gyógyszerlárá Bécében, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetés. Miután tapasztaltam, hogy az ugynevezett Seidlitz-por használati utmutatásokkal árukat ék, melyek szóról szóra az enyim szerint utánozva, a közönség csalódására, még saját névleírásomat is viselik, s így módon azok külsőjéről ítélve saját gyártmányaimmal könnyen felcserélhetők lévén, bátor vagyok azért ezen hamisítások ellenében óvást mindenkit azon megjegyzéssel figyelmeztetni, miszerint az ilyen műszereknek megkülönböztetése végett, minden általán készített skatulya Seidlitz-por saját óvó bélyegemmel van ellátva, s minden egyes por-adagot magába foglaló fehér papirosra ezen emeltető-jegy „Moll Seidlitz-pora“ (Moll's Seidlitz-Pulver) víznyomáson látható.

Ára egy bépecsételt eredeti skatulyának 1 ft 25 kr. oszt. ért.

Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívül esetben bebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig-
elő ismert házi gyógyszerek közt bizonyára a legelső helyre méltalandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezrenyi halálraítélet részletes biz. nyitványul szolgál, hogy azok rögzített dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegség, idegbaj, szívdobogás, ideges főfájás, vértörölés, közhányás, tagfájdalom, s végül hystéria, hypochondria, tartós hányási inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtatnak, s a legtarlamosb győgyeredményt vívták ki. Ezen, már nagy csomaggá női levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógy-módot használták, ezen egyszerű házi seichez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, mű észek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvek, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlitz Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Valódi minőségben kapható csupán csak

Kolozsvárt: RITTER Tr. özvegye gyógyszer. Továbbá Szeleczén: Szon-
got György. Brassóban: Jekelius F. Déván: Büchler A. M.-Vásárhelyt: Bucher M. és
Burdats A. N.-Bányán: Haracek Nagy-Károlyban: Schöberl. Nagy-Szebenben:
Müller gyógyszerész N. Váradon: Jánky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szász-
szen: Binder F. gyógyszer. Szent-Agothán: Knall K. gyógyszerész. Szerdahelyt:
Schimert F. gyógyszerész. Zalatban: Megay G. A. gyógyszer. Zilahon: Harmath S. F.

A fennebbi cégeknek létezik még ezeken kívül a

norvégiai hegyekről való

valódi

DORSCH-MÁJHÁLSIROLAJ

raktára is.

Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr. egy kisebbnek 1 ft. o. é.

Az üvegek el vannak látva vődmárkossal és kimerítő használati utasítással.

Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtt vegytanilag megvizsgálattik és czinkupak-
kal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsir faj a dorsch-
halaknak leggyorsabb egybegyűjtése és kiválasztása által van megnyerve, és egyáltalában
semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben lévő
folyadék egészen épen és azon állapotban van, mint az a köz-
vetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsirrolaj Euro-
pának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer a mell- és tüdőbajok-
ban, scrophulus és rachitis, közhány és csúsz, idült bőrkücs, és
szemgyulladás, ideg- és több más bajokban legsikeresebben alkalmaztattik.

MOLL A. gyógyszerész Bécében,
„zum Storch“, Tuchlauben.

(253) Egy millió 967,900 ft készpénz!

melynek fogva 14,800 nyereseményekre el levén osztva, 200,000, 100,000,
50,000, 30,000, 25,000, 2-er: 20,000, 2-er: 15,000, 12,000, 2-er: 10,000 ft, s
így tovább nyerhetni.Ezen jelentékeny töképenz kisorsolása, az állam által levén elintéztetve,
annak jótállásával kellek biztositva van.

Minden nyeresémnyel egybekötött ily nemü sorsjeggyel a tulajdonképpen
nyeresémnyen kívül még egy eredeti sorsjegy van kapcsolatba, a legközelebbi
sorshúzásra vonatkozólag. A talált nyeresémnyek kifizetése, a húzás után azonnal
közvetlen kész ezüst-pénzzel történik.

Ily előnyös körülmények mellett további ajánlatra ugy hisszük nincs szükség;
azon szilárd meggyőződésbe lévén, miszerint a játékterv megtekintésével, a vál-
lalkozó rendezése mindenki tetszésében részesülend.

Az ezennel f. év november 25-én kezdendő sorshúzásra való je-
gyek eszközzésére, alóljegyzett kereskedő ezé ajánlkozván, 6 forint melléklet-
vel egy egész, 3 frtért egy fél értékű sorsjegy megküldésére.

Az erre vonatkozó megbízások lelkiismeretesen és a legnagyobb pontosság-
gal, szívesen teljesítetnek. A nyeresére vonatkozó hivatalos sorsjegyzékkel, a hú-
zás után azonnal díjmentesen szolgálunk. **STRAUSS RUDOLF**

banküzlete, a menusi Frankfurtban.

Ezen sorsjegyek nem felelőselelőndők az ugynevezett ígervényekkel (Promessen.)

(258) Alólirt ajánlkozok 500 frton feljuli A tabella szerint tisztán kimutatott vég-
leges kárpótlási igények 50 perzentivel leendő elszerezésére. Továbbá tal-
latnak alólirtul a bel- és külvárosban eladó házak, telkek és kertek, valamint
eladó falusi jószágok is. Végre vagy egy jutányos áron eladó jókban lévő
tekeasztal minden hozzá tartozandókkal együtt. Mindezekről értekezhetni bel-
monostortetza 192 szám alatt lakó

ifj. SZENKOVICH MÁRTON, alkuszszal.

(193)

21/11

(4—12)

Kolozsvárt **Kozák Ede** fűszerkereskedésében mindig fris
minőségben kapható:

Az általános kedvelt s orvosilag sikerrel elismert

STEIER FÜNEDV
mell- betegeknek.Használati utasítással együtt egy üveg ára 88 kr., két üveg bepako-
lása 20 kr. oszt. ért.KROMBHOLZ orvostudor
gyomor-liköre.Ezen oly szerencsésen összeelegyített vegyület gyógyerejű növényekből készült és
különösen az emésztő szervekre igen jó hatású, ajánlható pedig tüdővő kisérőnek
vadászaton, hegységi kirándulásokon és uton, és mint gyomormegelőző igen jótéko-
nyon foly be az egészségre. Egy üveg ára 52 kr., két üveg bepakolása 20 kr. o. é.

Engelhofer G. J.

gyógyerejű havasi növényekből készült

izom- és ideg-essenciaja.

Külső használatra csúszos arcz- és izfájdalmak, fejfájás, szédülés, fülzúgás, ke-
resztcsont- fájdalom, tagok gyengesége, főleg nagy megerőltetés és nagy me-
netek után, általános testgyengeség, oldalmúlalás, aranyeres bántalmak ellen és
különösen alkatrészek gyengülése ellen.Az izom- és ideg-essencia, egy üveggel 1 ujfrért, használati utasítással
együtt, valódián egyedül kapható:

Kolozsvárt KOZÁK EDE fűszerkereskedésében.

Ugyszintén a következők:

Dr. Calloud, Gelesztaszetelek, egy skatulya használati utasítással 30 kr.

Dr. Koch Növény-Bonbonja, köhögés ellen, egy skatulya 40 kr.

Seidlitz porok, egy skatulya 1 ft.

(246)

Meghívás

(3—3)

élet- vagy évi járadék és nyugdíjbiztosításra.

Alólírott a két magyar hazában már 26 év óta működő s immár 12 millió forint
alapitókával bíró „adriai biztosító társaság“ országos főgynősege által a Ki-
rályhágón inneni részbe, s különösen ennek fővárosába életbiztosítások eszközzésére kikül-
detvén, ezennel szerencsém van a t. közönséget Kolozsvárra megérkeztemről értesíteni s
egyszersmind életbiztosítások kötéseire felhívni, melyet illetőleg következő két módozatra
teszek különös figyelemztetést:

1-ő módozat: **Halálesetre való tőkebiztosítás.** Mi feketik inkább szívén s
mi lehet szentebb kötelessége a családapának, mint az övéiről, nejről, gyermekeiről való
gondoskodás. Családjának jöltétet hagyni, annak jöltétéről még holta utánra is gondoskodni,
ez főttörkése minden férjnek, minden apának. Ugyde vajmi gyakran megessik, hogy épp
e jószándéku igyekezete közben éri a személyt nem válogató halál az embert, és megtört
szívvel kell sirba szállnia, nem vigasztalhatván őt azon öntudat, hogy övéiről kellek van
gondoskodva. Ily esetőségek ellen legezelszeritben nyújt segédkezet az általam képviselt
intézet, mely a vele szerződők családjainak a biztosított egyén bármikor megtörténhető ha-
lála esetében azonnal kifizetendő tőket biztosít. Példa: egy 35 éves családapa biztosít sa-
ját életére 10,000 oszt. frtot, melytől évenként 273 frt díjt fizet és pedig ugy, hogy már
első évben megtörténhető halála esetében is kifizetetik családja számára az összeg, a 80 ik
korévet életben érve pedig ugyanazt maga is kikapja. Igen ajánlható e módozat házas-
landó ifjaknak is, kik ifjabb éveikben szerződven, mindazt megnyerik, hogy sokkal jutá-
nyosabb díjak mellett biztosítják leendő családjuk számára életüket, mind pedig, hogy ez
által takarékoságuknak s jó igyekezetüknek már előre szép tanubizonyosságát szolgáltatván,
szerencsét is sokkal fényesebbet tehetnek.

2-ik módozat: **Kiházasitási tőkebiztosítás a szüle vagy bárki más éle-
tére,** mely esetben a díjizetés azon egyén holta után azonnal megszűnik, kinek életére
a biztosítás kötöttet. Például egy 35 éves atya biztosítja 3 éves leánykáját, hogy az 21
éves korában 5000 frtot kapjon s fizet ez összeg után évenként 182 frtot. Történjék azon-
ban az, hogy az atya már az első évben elhalálozik, a díj további befizetése azonnal meg-
szűnik és a gyermek a 21-ik élet évére, biztosított 5000 frtját mégis kikapja. E biztosí-
tási módozat kiválólag alkalmas a gyermekeknek a katonakötelezettség alól megváltására
is a mindenesetre elébe teendő az ugynevezett társas biztosításoknak, mivel a gyer-
mekeknek ilyenkép bizonyos és előre meghatározott tőke biztosítottatik, mely a
további díjizetésnek az atya időközi elhalálozásával való megszűnése mellett is csorbihtat-
lan és bizonyos.

E különösen kiemelt két módozaton kívül ajánlkozom még a többi szokásos élet- és
járadék s nyugdíj-biztosítások eszközzésére, valamint a legnagyobb készséggel adok minden
e szakmába vágó felvilágosítást.

Kolozsvárt, oct. 28 1863.

GALGÓCZY JÁNOS,

(lakom a „Nemzeti szállodában“).

(259)

(2—3)

Éppen most jelent meg!
Jentsch G. könyvkereskedőnél Egerben és minden hiteles
könyvkereskedésben:

Kolozsvárt **Stein János**nál kapható:

Pikánt vázlatok

az élet és történelemből.

Irta Szendrői Aszalay József.

Igen díszes nagy 8-adrét 296 lap. Ára 2 ft 50 kr.

HOFER PÉTER

bécsi cs. kir. udvari THEA kereskedése,

Grabenutca 5 sz. alatt a tükörutca közelében, ajánlja a legjelesebbnek es-
mert, közvetlenül szállított **Chinai és ugynevezett Caravan-Thea nagy-
szerű raktárát** bécsi fontját 2, 2½, 3, 3½, 4, 4½, 5, 6, 8, sat frtjával.
Valamint az igen kedvelt, más hasonlóan ajánlott neműekkel fel nem cserélendő,
ugynevezett **császár-vegyítéket** (Kaiser-Mischung) bécsi fontját 4 forintjával,
mely minőségben és árban a bel- és külföld bármely igényt jó bíró üzlete által
se mulatván fellyül, számos megrendelésre méltán igényt tarthat.

Külföldi megrendelések a legpontosabban teljesítetnek, elégséges lé-
vén az árak megjelölése, hogy a legjelesebb minőségű **theát** lehessen kapni.

Megjelent **STEIN JÁNOS** bizományában
és minden könyvárusnál kapható:

Az URBÉRISÉG ERDÉLYBEN

szerkesztő

Grimm József

jogtudor, cs. k. helytartósági tanácsos, a vaskorona érdemrend lovagja sat.

Nagy nyolczadon **24 iv. Ára 2 frt o. ért.**

A szerkesztő ur mint a jog- és politikai irodalmi téren működő, a legtávolabbi kö-
rökben diesteljesen ismert és nagyobbra Erdélyben, több évi működése országában, mint
állambizottságok a legjobb emlékeztet. Minthogy a szerkesztő urnak neve és iro-
dalmi híre tökéletes biztosítékot nyújt az előbb megnevezett könyv használatára és éret-
tsége végett, a kiadó kereskedés nem tartja fölöslegesnek annak értékét különösen aján-
lani és bátorítani ennekattána íten csakis e mű dús tartalmi kimutatását előadni.

De nem mulathatja el a kiadó-tár, a volt földbírtokos, hivatalnok, ügyvéd és jegyző
urakat, a papságot és közsegeket, ezen könyvnek gyakorlati értékére figyelmeztetni, a
mírói főképp e könyv toldaléka szol.

Tartalom: Bézvezetés.

Első szakasz: Jogtörténelmi vázlata az urbériségnek.

I. Tettleges és törvényes kiképzése az urbéri viszonyoknak, az 1819—20 évbéli ur-
béri öszveirásig.

II. Az 1819/20-beli urbériség öszveirásának alapja és rendezése.

III. A kormányának további kísérletei az urbériségnek alkotmányos útoni létrehozatala
végett. A parasztnak jogi-állása és a tettleges jobbágyi viszonyok megszüntése 1846 ban. Kü-
lönböző nevei a földesurassági alattvalóknak. A földurassági hatalom. Az 1846/47-beli ur-
béri törvény és az 1848-beli országgyűlésben az urbériséget érdeklőleg hozott határozatok.

IV. Az urbérítékek fölbomlásáig megjelent fontosabb törvények:

a) Bizonyos pontok 1769-ből b) országgyűlési cikkek 1791-ből (XXVI XXVII
és XXX. c) Törvények 1847-ből. d) Törvények 1848-ból.

Második szakasz: Az urbér és dézma viszonyai felbomlása.

I. Az 1848-beli országgyűlés határozatai, az urbéri viszonyok megszüntetését érde-
klőleg. Az urbérviszonyok alakítása az országos zavarok korában. A felbomlott urbérvi-
szonyokból képzett földesurassági és alattvalói jogok és tartozások végleges rendezésére
tett előmunkálatok.

II. Működési köre a politikai hatóságoknak urbéri ügyekben és kezelése az urbéri
viszálkodásoknak in via politica (politikai úton).

III. A földesurassági alárendeltségről és az urbéri viszonyok kiképzéséről, a székel
és szász földön.

IV. Tettleges és törvényes kiképzése a dézma viszonyoknak. Megszüntetése a dézma
szolgáltatásnak. A dézma szabadék (pateus) és a dézma kárpótlás végrehajtásának munkálata.

V. Az urbéri viszonyok és dézma megszüntetését és rendezését érdeklő legfontosabb
törvények: a) császári szabadék 1854 jun. 21-ről (földtehermentesítési szabadék): b) csá-
szári szabadék 1858 sept. 15-ről (dézma szabadék.)

Harmadik szakasz: A földtehermentesítés létesítése.

I. A földtehermentesítési országos bizottmány (alapigazgatóság) és annak működési
köre. Az urbéri kárpótlás végrehajtásának műtétele. (Bejelentés, bítelesítés és kiszámlotatás.)
A késelevény. Törvényeszkői utalása az urbéri kárpótlási tőkének. A megváltási kezelés. Az
urbéri törvényeszkők működési köre.

II. Alapja vagy kulcsa az urbéri kárpótlásnak. Ezen alap helyességének okszerűsi-
tése. Az urbéri kárpótlás végrehajtása és az elért eredmény hamis bírálatának czáfolata.

Toldalék: I. Laistroma valahány földbírtokos urasságnak az 1 szám alatti ki-
mutatásnak foglalt bírtokos megtalálása végett, a tétele szám kijelölése mellett.

II. 1-ső Kimutatása az öszves urbéri bírtokoknak, kijelölve a volt bírtokosságot,
a kárpótlott állományok számát, azok urbéri területét, a kitudott kárpótlási tőke nagysá-
gát és a bírtokoknak község (vármegye, szék, vidék) szerinti megnevezését.

III. 2-dik Kimutatása valahány augsb. evang. papságnak és az erdélyi a. e. fő
consistorium alá rendelt helvét hittieknek, kik a papi dézmatized járulékbán részesedtek,
kijelölve minden papiszeknek a kitudakolt dézma kárpótlási tőkéjét és az egyes papiszekek
által évenként fizetett census cathedralienst.

IV. 3-dik Kimutatása minden közsegeknek in fundo regio és megyékben, a hol
a fiscalis dézma részint in natura, részint egyezménykép meghatározott általános tized- vagy
törvényeszerűleg kijelölt dézma bérben fizetett; ezenkívül vázlata ezen dézma kiterjedé-
sének és tárgyának az arra vonatkozó törvények és az 1848-beli tettleges állás mérlege szerint.

Ugyanott kapható:

Erdélyi képes naptár

az 1864-dik szökő évre **25 kr.**

Erdélyi tisztai névtárával **40 kr.**

Remény Naptár 1864-re

szerkesztő **Girokuti P. Ferencz.**

Ára 1 frt 20 kr.

nagy fuchsia vagy azalea csoport színes diszképpel 1 frt 60 kr.

Mindkét képpel **2 frt.**

E 2 láb nagyságu diszképek bár mely uri teremben ékességül szolgálhatnak.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Erdély nagyfejedelemség

HIVATALI TISZTI NÉVTÁRA

ára 2 frt o. ért.

E nagy gonddal készült munka nélkülözhetlen minden hivatalnak, minden iro-
dának. Gazdag tartalmának bebizonyítására, elég legyen egyszerűen
felemlíteni tárgysorozatát:

I rész. (Összeállította számtiszt **PÉCHY LÁSZLO.**)

A fels. uralkodó ház származási névtára. Az európai souverain uralkodók. Erdély hi-
vatali tisztai névtára: erdélyi kir. udv. korlátnokság, erdélyi kir. főkörmányszék, erdélyi
földtehermentesítési bizottmány, egyházi alapítványi és iskolai bizottmány, tartományi kir.
főszámvevőség. Erdélyi törv. kir. tábla, kir. büntető törvényeszk. Tartom. kir. főbizottság.
Alsó-Fejér-, Felső-Fejér-, Kükküllő-, Torda-, Kolozs-, Doboka-, Belső-Szolnok-, Hunyadmegye,
Fogarasz- és Naszódvidék, Udvarhely-, Három-, Csik-, Maros- és Aranyosszék; Szász nem-
zeti egyetem, Szeben-, Segesvár-, Medgyes-, Szász-Sebes-, Nagy-Sink-, Köhalm-, Szerda-
hely-, Ujegyház- és Szász-Városszék és város tanácsa, Brassó- és Besztercevidék. Kolozs-
vár, Maros-Vásárhely, K-Fejérvár, Szamosujvár Erzsébetváros sz. kir. városok, Torda,
N-Enyed, Décs kiváltságos nemes városok tanácsai, K-Vásárhely, Vizakna, Abrudbánya,
V-Hunyad, S-Szt-György, Cs-Szereda, Bereczk, Sz-Udvarhely, Hátszeg, Szék, Kolozs,
Illyefalva, Oláhfalva, kiváltságos mezővárosok tanácsai. Déva, Sz-Régen megyei igazgatás
alatt álló városok. Kereskedelmi és iparkamarák Kolozsvárt és Brassóban. Román keleti
kereskedelmi társulat Brassóban. Cs. kir. orsz. pénzügyigazgatóság. Cs. kir. kincstári
ügyesség, cs. kir. orsz. főpénztár. Cs. kir. földtehermentesítési alappénztár. Cs. kir. kerul.
pénzügy-igazgatóságok: Szebenben, Brassóban, M-Vásárhelyt, Beszterczen, Kolozsvárt,
Sz-Városon. Cs. kir. adóhivatalok: a szeben, brassói, m-vásárhelyi, besztercei, kolozs-
vári és sz-városi pénzügyi kerületben. Cs. kir. Catastralis hivatalok: cs. kir. földadó-mér-
leti ideigl. igazgatóság Szebenben, cs. kir. földadó mérleti felügyelőség Szebenben, Brassó-
ban, Sz-Udvarhelyt, Beszterczen, Kolozsvárt, N-Enyeden, Déván. Államfelszólamlási bi-
zottmány. Cs. kir. bányakapitányság Zalatnán, cs. kir. bányabizottság Sz-Udvarhelyt;
cs. kir. bánya-, erdő- és söügyi igazgatóság, I. Érczbányászati, II. Vashányászati, III. Só-
bányászati, IV. Erdőszeti és bányajószág. Cs. kir. pénzverde Fejérvárt. Cs. kir. államszám-
vevőség; cs. kir. postaigazgatóság. Cs. kir. postahivatalok. Cs. kir. orsz. építészeti igazgató-
ság; cs. kir. építészeti hivatal Szebenben, Brassóban, Sz-Udvarhelyt, M-Vásárhelyt, Besz-
terczen, Décsen, Kolozsvárt, K-Fejérvárt, Sz-Városon. Cs. kir. dohángyár Kolozsvárt.
Cs. kir. rendőr-igazgatóság. Cs. kir. sorsjáték-hivatal. Cs. kir. távirat hivatalk. Orsz. fegy-
intézetek: I. Férfi fegyintézet Szamosujvárt; II. Nő-fegyintézet N-Enyeden. Cs. kir. jog-
akademia Szebenben. Cs. kir. 8 osztályú államgymnasium Szebenben. Erdélyi orvosi
mélyzeti névsora. (Összeállította az orsz. főorvosi iroda.) Római kath. egyházi és iskolai
személyzet. Gör. kath. egyház. Helvét hitv. egyház. Agostai hitv. egyház. Unitáriusok egy-
háza. A keleti orthodox egyház. A héber-egyház Kivonat az új bélyegtörvényből.

II. Rész. Rendeletek és intézkedések tára.

Az 1860 october 20 ka óta kibocsátott legfelsőbb és kir. főkörmányszéki rendeletek,
intézkedések s némely fontosabb törvényhatósági filterjesztések átnézete időrend szerint.
(Összeállította számjegyző Krizbai Dezső Miklós) Erdélyország kórházainak rövid leírása
(orsz. főorvos dr. Pataki Dánieltől.) Országos közalapok (összeállította számtiszt Péchy
László.)

III. Rész. Erdély alkotmányos felosztása.

(Összeállította számjegyző Filep Sándor.)

Önálló politikai hatóságok. Vármegyék, vidékek és székek, az 1854-iki politikai fel-
osztás; Erdély felosztása földadó-mérleti felügyelőségek szerint; az erdélyi két ezred had-
fogadó-telep kerülete; a jelenben fennálló cs. kir. adóhivatalok. A helység nevek betűsoro-
zatos jegyzéke.

A NYOMORULTAK.

Irta **Hugó Viktor.** Fordították Huszár Imre és Reviczky Széver.
10 kötet. Ára 15 frt.

GONDOLATOK.

Irta **Eötvös József.** Ára füzve 2 frt. Aranymetzéssel 3 frt. Angolvászonba 2 frt 60.

ERDÉLY TÖRTÉNELME

Irta **Kövár László**

Negyedik kötet.

Magába foglalja: Báthori István, Báthori Kristóf, Báthori Zsigmond, Mária
Kristierna, Báthori Endre, Székely Mózes, Rudolf cs., Boescai István, Báthory
Gábor, Bethlen Gábor, Brandenburi Katalin, Bethlen István — korát. — Az
ötödik kötet sajtó alatt van, s november folytán szintén megjelenik.
Ára 2 frt 20 kr.

Irodalmi újdonságok!

Lisznyai-Album. Szépirodalmi zsebkönyv. Gr. Széchenyi István politikai iskolája
Szerk. Németh János. Lisznyai arc-
képével. Ára füzve 2 frt. Diszkötés 3 frt.
Gombostü-naptár 1864-re, két arczkép-
pel. Ára kötve 1 ft. 20 kr.
Józsiika Miklós. A végváriak. Regény
Bethlen Gábor fejedelem korából. 3
kötet. Ára 3 frt.
Magyar regék, mondák és népmesék. Gr.
Majláth János után Kazinezy Ferencz,
kiadta Kazinezy Gábor. Ára füzve
2 frt. 50 kr.
Bozóky Alajos. A világtörténet átnézete
synchronistikai táblákban, különös te-
kintettel Magyarországon történetére.
Ára 1 frt.
Merényi László. Dunamelléki eredeti nép-
mesék. 2 kötet. Ára füzve 2 frt.
Muttermaier Frigyes. Alapos utmutatás
a szeszgyártás üzletéhez. Ára 80 kr.

Gr. Széchenyi István politikai iskolája
Saját műveiből összeállítva. II kötet.
Ára 2 frt. 50 kr.
Szendrői Aszalay József. Pikáns vázlatok
az élet- és történelemből. Ára 2 frt.
50 kr.
Vachott Sándorné. Rövid Magyarok tör-
ténete. 7—10 éves kis leányok szá-
mára olvasmányul s tanodai haszná-
latra. Ára füzve 50 kr.
Eberhard Agoston. A nőkkel való közle-
kedésről. Tanácsadó ifjak és mindazok
számára, kik a nők kegyét megnyer-
ni és megőrizni óhajtják. Az 5-dik
kiadás után magyarított Murányivári.
Ára füzve 1 frt. 20 kr.
Tarkányi Béla. Hajdanok őrangyala, kat-
hol. imakönyv. Angol vászonba kötve
1 frt. Bőrbe aranymetzéssel 2 frt 50
kr. Diszkötés 5 frt.